

Opožděná* zpráva ze služební cesty – Bratislava 24. – 29. června 2010

** Na tomto místě prohlašuji, že se za to opoždění zase až tolik nestydím, když naši poslanci po uskutečnění pracovní cesty nepředkládají zprávy vůbec žádné.*

Příprava na bratislavskou expedici byla dlouhodobá. Byly jsme smířeny s tím, že už nás knihovna nepřijme ve svou náruč, protože i tam zapracoval trh a služební byteček bylo nutno pronajmout. Nocleh byl zamluven na kolejích blízko Hradu, když tu náhle skvělá zpráva: pronájem se odsouvá a na Klariské nás očekávají! Po skvělé zprávě následovala ta katastrofální: pilíř a opora kolektivu Krista ochořela a nepojede!

A tak zatímco všichni ostatní si před cestou píšou seznamy, co všechno s sebou vzít, my jsme sestavovaly seznamy, koho s sebou vzít. Učitelky byly kvůli konci školního roku automaticky vyloučeny, ty, které si na stejný termín neprozřetelně zajistily dovolenou, byly vyloučeny taky. Naštěstí se nakonec našla statečná dobrovolnice Anička Šmídová.

24. června – čtvrtek – ve znamení tlivých SMS od Kristy

Na cestě do Bratislavy jsme nepotkaly mobilovou babičku jako vloni, ani cesta z nádraží nebyla poznamenána žádným incidentem. Proti loňsku jsme měly více kilogramů nejen v batohách, ale i na sobě, tak se žádné černé oči neodvážily přiblížit.

Na Klariské už nás očekávala paní Šulajová i pan Vilo. Paní Šulajová nám podala ruku, pan Vilo borovičku. Vítila nás i zvířátka: jedna kočenka černá lojzíkuvská, druhá mourovatá a pak ještě ty svině. Kočenek bylo o polovinu míň než vloni. Zato těch bodavých a bzučivých sviní a sviňáků po pěti minutách na dvorku nám bylo jasné, že večery s vínečkem při svíčkách pod letní oblohou jsou utopií. Nakonec se dá pít i v kuchyni, je-li co.

Aby bylo co, první náš výjezd električkou směřoval do Rači a první kroky po výstupu z električky do Vily Vino Rača. Paní z Vily Vino Rača byla letos očividně otrávená, neboť jsme přerušily její tokání s místním Račancem. A tak jsme raději šli do hospody Račišdorf na dobrý oběd, a potom do místní skvělé cukrárny na kávičku a dortíček. Pak jsme jely zpátky do centra a Teska a koupily si chleba.

Náš plán plout rychloloď na Gabčíkovo, usnovaný už v Čechách, se v předprodeji na nábřeží rozplynul jako dým – bylo vyprodáno. Musely jsme vzít zavděk zpáteční cestou na obyčejném parníku z Děvína do Bratislavy. A všude útočili ti sviňáci.

25. června – pátek – ve znamení tesklivých SMS od Kristy

Ráno jsme se vydaly autobusem na Děvín, že konečně ztečeme místní hrad, jehož návštěva nám byla vloni odepřena. I když jsme z autobusu vystoupily téměř samy, samy jsme nebyly. Všude ti sviňáci. Naštěstí jsme měly s sebou repelent + repelent domácí z vyluhované rozmarýny (určený původně na klíšřata. Skutečně se k nám během pobytu na Slovensku žádné nepřisálo). Procházka k řece Moravě se zvrhla v úprk před těmi sviňáky ke hradu.

Mile nás potěšilo, že vrátným na Děvíně je Čech. Areál Děvínu je rozlehlý, protkaný cestičkami mezi vykopávkami, s výhledy na Dunaj i s malými lesíky. A tam všude byly ty malé svině!

Po prohlídce zříceniny jsme si daly v hospůdce (stejně jako vloni) dobrý oběd, a podél Dunaje, pronásledovány sviňáky, jsme došly do přístaviště, a odtud nás stejná loď jako vloni dopravila do Bratislavy.. Loď zastavila u nového Výstupiště, při odchodu jsme nemusely zdolávat žádné překážky ani zídky, rizikový bod byl překonán.

Radostí, že Mílu nepotkal úraz jako vloni, jsme šly zahnat přestálý stres do cukrárny na Hviezdoslavovom náměstí, a aby se případně nevrátil, koupily jsme si krémeše do zásoby.

Jenomže ty záludné svině byly všude. Doháněly nás a honily nás po městě. Zahnalý nás až na Primaciálne námestie. Bylo zaplněné do posledního místečka, i přístupové cesty byly takmer upchaté. Napřed jsem si myslely, že se tam shromažďují obyvatelé a turisté k poslednímu rozhodujícímu boji proti komárům, ale shromažďovaly se na něm dětské folklorní soubory ze Slovenska i zahraničí (Česko, Makedonie, Bulharsko, Gruzie), shromažďovaly se, tancovaly, zpívaly a hrály. A my jsme jenom koukaly (pokud jsme právě neodháněly ty hnusné malé svině).

Nejvíce nás zaujaly malí černoocí Gruzíni v kostýmech z dob carského Ruska, copaté nosaté Gruzínky s obličejí orientálních princezen, v dlouhých sukních a šátcích zdobených penízky, a když se to vezme kolem a kolem, ani jejich vedoucí v T-shirtu nebyl k zahoeení.

Z hlučícího a bzujícího náměstí (jednak dětmi a jednak těmi malými sviněmi) jsme zamířily přímo do Tesca – docházely nám základní potraviny.

Chleba jsme do našeho čarodějnického příbytku v pořádku donesly, ale ten tonic je cestou nějak napěnil. Jakmile ho žíznivá Míla otevřela, následoval výbuch, který si nezadal se šrapnelem. Sháněla jsem proto hadr na boty (takový pěkný žlutý Míla přivezla, hned jsme ho daly na zem za dveře do chodbičky), abych utřela politou židli. No kdepak je, Mílo? Byl na dřezu. Během dne nejen že změnil funkční zařazení (z hadru na boty na podlaze byl povýšen na hadr na nádobí na kuchyňské lince), ale užil si do sytosti i obou funkcí. No nic, přežily jsme, imunita se má posilovat.

Posíleny jsme se vydaly na Hviezdoslavovo námestie, abychom viděly dětské soubory v akce (ale především ty Gruzínce a Gruzínečky). Sice jsme stihly jen jejich vystoupení a vystoupení Bulharů, ale stálo to za to. Jeden z bulharských chlapečků ztratil ve víru tance botu a vystoupení dokončil s jednou nohou bosou.

Toulaly jsme se uličkami starého města a nechávaly v sobě doznívat tóny balkánské muziky. Najednou jsme se ocitly ve dvorečku před krámkem Krásky vesmírné. A bylo otevřeno! Krámeček je v romantickém zákoutí, prodávají se v něm hračky a romantické ozdůbky a bižuterie, má romantické okno-výklad s malými okenními tabulkami a je romanticky maličký. Podlaha byla romanticky posypána barevnými dřevěnými štěpky, ale ten smrad uvnitř, ten byl vesmírně nesmírný!

Přiblížil se čas večere spolu s chutí na pivo. Chtěly jsme něco echt slovenského, ale tu nevyhovovala cena, tu nevyhovovalo místo, tu nevyhovovalo to množství malých sviní. Po okružním bloudění jsme nakonec skončily v naší ulici cca o tři domy dál, v italské restauraci. Naštěstí pivo měli české. Nabídku jídla však italskou. Farfalle, farfalline, farfallone, gnocchi, spaghetti, penne. A my jsme dostávaly čím dál víc české chutě. Naštěstí obsluha i kuchař měli srdce slovenské a mimo jídelní lístek nám udělali obrovskou mísu obyčejných topinek s česnekem. To jsme si šušňaly!

26. června – sobota – ve znamení teskných SMS od Kristy

Ráno jsme si poněkud přispaly, dokud nás nezbudily tesklivé SMS od Kristy. Míla jí bez obalu sdělila krutou skutečnost: Ti sviňáci jsou všude a stále útočí. Při snídani následovaly další pohromy: tonic byl zřejmě expedován ze skladu vojenského materiálu, protože opět explodoval. Dana rozsypala zdravé koláčky z pohankové bio-mouky po celé kuchyni a Anička se polila čajem. Bylo rozhodnuto – tak stresující zážitky musíme neutralizovat kulturou, aby se u nás nerozvinul posttraumatický syndrom.

Památky navštívené a spatřené:

- 1) Primaciálny palác (tapisérie s příběhem Leandra a Hery, Zrkadlová sieň, kaplnka sv. Ladislava) – tady jsme dostaly tip na kytarový festival, který se v paláci konal

- 2) Apponyiho palác – Mestské muzeum Bratislava – expozice vinohradnictví a vinařství, historické interiéry (stretnutie s kustódkou, ktorá dříve bydlela v Praze a dělala na letišti)
- 3) palác Motešických (starý palác s moderní kytičkovou nástavbou)

Po takovém záprahu vyhládne, tak rychle do Slovenské hospody „na polívku“, když lokše stále od loňska nemají. Musely jsme se posílit na odpolední kulturní smršť.

- 1) Místo konání: Hviezdoslavovo námestie – Název konání: Medzinárodný festival detských folklórnych súborov – Přítomni konání: děturince ze souborů vč. malých Gruzíneků a publikum vč. nás.
- 2) Místo konání: Hviezdoslavovo námestie – Název konání: Promenádní koncert posádkové hudby hulánského pluku - Přítomni konání: publikum, Růžová Róza (tančící růžově oděná turistka s růžovým vějířem, věkem mezi 60 a smrtí) a my.

Tento koncert jsme si nevychutnaly až do konce, protože jsme měly (alespoň) já nejvíc zato, že se koná inaugurační koncert nových varhan v dómu sv. Martina, o který jsme nechtěly přijít. Časově to znamenalo rychlým krokem dosáhnout našeho bydliště na Klariské, teple se obléknout a bez večere, jen se sušenkami v kapse, úprkem běžet do kostela. Atmosféra poněkud zahoustla, ale ke kostelu jsme se dostaly včas. Ne už do kostela – koncert se konal až následující den, tj. v neděli.

Tak jsme se pomalu, odhánějíce cestou ty bodající sviňáky, došouraly na promenádu. V cukrárně, při konzumaci zmrzlinových pohárů, jsme si poslechly poslední písně a skladby v podání hulánského pluku, pokochaly se tanečními kracemi Růžové Rózy a pak jsme se vydaly domů. Čekal na nás Irsai Oliver.

K intimním chvílkám s Irsaiem málem nedošlo. Ten chlapík byl nedobytný a s nástroji, co jsme měly k dispozici, jsme se mu nemohly dostat na kobytku. Spásný nápad. Vzaly jsme ho s sebou do sousední hospody, kde mají profesionální přístup a hlavně vývrtky.

Poděkovaly jsme. Doma proti nám byl Irsai bez šance. Při vzpomínkách na Kristu dlouho nepřezil. A jak se spalo!

27. 6. – neděle – ve znamení řídnoucích SMS od Kristy

Ve slavnostní den jsme chtěly navštívit slavnostní místo. Proto vzhůru na Hrad! Před Hradem nás přivítala kontroverzní nová jezdecká socha Svätopluka, podle Fica kráľa Slovákov.. Ještěže s námi Krista nebyla, určitě by hned náležitě okomentovala její anatomický naturalismus a byly bychom hned z té pohostinné země vyhoštěny.

V květnu byla na Hradě otevřena první výstava, a to Ars liturgica – zlatnictvo v službách liturgie. Nemohly jsme tam chybět – rovněž tak na výstavě obrazů (reprodukcí) Karla Gotta, na kterou jsme narazily při hledání toalet. Proč jenom reprodukcí?

Vystavené diela sú reprodukcie, pretože pán Gott svoje originály, ktoré namaluje, často venuje svojim kamarátom, známym zo šoubiznisu aj dlhoročným priateľom. Tie originály putujú tak rôzne po svete a stratia sa aj z dohľadu samotného autora, uviedol pre TASR kurátor výstavy Zdeněk Kohák a dodal: Aby mohla vzniknúť takáto výstava, je potrebné tie diela sústrediť na jedno miesto, takto vznikla aj táto unikátna zbierka reprodukcí, ktorá mapuje štyridsaťročné maliarskej dráhy Karla Gotta. Každá z tých reprodukcí je označená číselne, pretože sa jedná o limitovanú edíciu, každá má certifikát pravosti a podpis Karla Gotta.

Oběd jsme si naplánovaly v zámecké restauraci, stylově to měl být telecí perkelt, ale když jsme usedly za stůl nabízeli nám jen ty obvyklé inertní plátky se smaženými hranolkami za evropskou cenu. No nic, cestou dolů z Hradu jsme potkaly restauraci s poetickým názvem

U modré hvězdy, kde nabízely jako polední menu řízek s rýží. Jak nás ujistila Míla, jest to jídlo slavnostní, a co je hlavní – bylo požitelné!

Zastihla nás jen jedna SMS od Kristy. Po tom, co jí byla odhalena pravda o všudypřítomných bodačích, se její zoufalství změnilo v pragmatismus: Přivezte Zlatý klas, napsala.

Další dávka kultury jako dezert. Bývalý Zuckermadl, kúrie, muzeum, kostelík nejsv. Trojice. Na závěr promenádní koncert, tentokrát dámské trio. Foukal silný vítr, bral dámám noty, několikrát je musely na pódiu přidupnout, aby se jim nerozletěly po náměstí. Růžová Róza opět přítomna. Cestu domů jsme spojily s nákupem.

Večer nás čekal varhanní koncert v dómu sv. Martina. Těžko popisovat – famózní zážitek! Na plátno před oltářem byl přenášen obraz varhaníka (vystřídali se dva). Na závěr se přišli dolů poděkovat spolu s německým stavitelem varhan.

Krásný zážitek v nás dozníval, vybraly jsme si hospůdku s výhledem na bratislavský hrad, zabalily jsme se až po bradu do dek, které se zde dávaly jako ochrana proti těm sviňákům, pily jsme a kochaly jsme se a na stole nám hořela velká svíčka, prý s repelentními účinky.

28. 6. – pondělí – ve znamení ztichlého mobilu

Míla si umyla vlasy už před snídaní a zbývající lahev z Rače odnesla do knihovničky. Poslední lahev na poslední večer po perném dnu. Čekal nás výlet do Záhorské Bystrice a dále na poutní místo s poetickým názvem Marianka neboli Mariental. Do Záhorské Bystrice jsme se dostaly autobusem, pak jsme musely po svých. Das Tal znamená údolí, přesto Dana prosadila cestu nejprve pozvolně, potom poněkud strmě stoupající do vrchu. No, musely jsme se vrátit, někdy se zkratka nepovede.

Mariental je údolíčko s kostelem, klášterem, kapličkami, lurdskou jeskyní s Panenkou Marií, křížovou cestou s barevnými postavami v životní velikosti a především se zázračným pramenem. Vchod do jeskyně byl obsypán děkovnými tabulkami jako např. Ďakujem za šťastné manželstvo anebo moderněji: Ďakujem za pomoc pri podnikaní. Sherlock.

Přestože to místo bylo bezpochyby zázračné a oplývající nezaměnitelným geniem loci, některé členky týmu daly přizemně vyšší hodnocení cibulové polévce a perkeltu v místním bufetu. Domorodci nám poradili spojení do Bratislavy, tím pádem jsme se na Klariské ocitly dříve oproti plánu a mohly jsme se věnovat odpolednímu spánku, což jsme také do 15:30 učinily.

Chyba lávky! Víno mělo být vyzvednuto do 15:00, a to se bohužel nestalo. Prosily jsme vrátnou, aby se podívala do vedlejší místnosti do ledniček, ale ta s ledovou tváří odmítla. Nakonec Míla napsala prosebný dopis paní upratovačce, zda-li by se po naší lahvi nepoohlédla. Smutně jsme se vydaly do města.

S myšlenkami na zelenou lahev jsme došly k Modrému kostolíku. K naší radosti byl otevřený a některé z nás viděly poprvé jeho interiér. Ale co to? Co se line těmi posvěcenými místy? Občas to zavanulo, ale nešlo určit zdroj, dokud se ten bezdomovec neotočil. Nebylo to kadidlo, ale kadění.

Prehly jsme až na Dunajskou ulici, dohodovaly jsme se, v kterémže to domě bydlel Satinský, a najednou nás překvapil sám Satinský, bohužel kovový. Protože jsme se s Mílou nemohly dohodnout, jestli jede na kole či motorce, pro názornost připojuji popis z Respektu:

Július Satinský se pomyslně na Dunajskou ulici vrátil coby busta osazená na kráčejícím stole. S obrovským reflektorem a řídítky. Jednou rukou za uchem, druhou ukazující vzhůru k budově, na které je už delší dobu nalepeno další velké ucho. Patří také Satinskému a symbolizuje prý jeho pozorné naslouchání životu na ulici.

Dílo akademického sochaře Svetozára Ilavského je celé z lesklého kovu. Neobyklé pojetí vyvolalo obrovskou diskusi. Některé novy artefakt dokonce tak znechutil, že chtějí iniciovat petici, aby byla socha odstraněna.

"Nikdy jsem ani na okamžik nezapochyboval, že Julo Satinský musí mít sochu na Dunajské ulici. V duchu jsem viděl mroží knír, smějící se oči, montérky a výstřední šňůrky v bagančích. Ilavský si ho představuje jako naleštěného cyborga z chirurgické ocele, který kráčí po rodné ulici a svítí si falickým reflektorem. Studený jako psí čumák. Techno Satinský, který ukazuje prstem na neónový nápis a je mu celá Dunajská ulice úplně ukradená," napsal v SME výtvarník Martin Šútovec.

"Panebože, proč má jen polovinu těla? Co má znamenat to monstrum pod tím? Je to zvláštní, ale líbí se mi to. Úlet, ale Satinský byl přece také recesista! Vůbec nevím, co si o tom mám myslet," reagují někteří kolemjdoucí.

Satinského dlouholetý kolega Milan Lasica je spokojen: "Mně se to líbí. Jsem rád, že jeho socha nikdy nemůže zrezavět. To naznačuje, že ani památka Jula nikdy nezestárne." Byl evidentně spokojen, že se jeho přítel takové pocty dočkal.

Smutně jsme se vracely do našeho bytečku. Smutek však na místě vystřídala radost: paní upratovačka si mimořádně vzala do práce brýle, náš dopis si přečetla a postavila před nás onu lahev vína.

Poslední večer s poslední dávkou kultury na kytarovém festivalu v Zrcadlové síni Primaciálního paláce. Krásné prostředí, žádní komáři. Usadily jsme se na židličkách mezi bratislavskou smetanou a očekávaly lehounké tóny Vzpomínky na Alhambru. Byl to jazz – byl to jazz. Nic proti jazzu. Statečně jsme vytrvaly. Naštěstí jsme měly před očima vidinu té lahve.

29. června – úterý – ve znamení vybitých baterií

Máme sbaleno, jdeme ještě naposledy za kulturou. Mirbachov palác je otevřený až od 11 hodin, rovněž tak Židovské muzeum, zbývá jen muzeum hodin, které Míla zná. Pán z muzea dělal dřív v Horní Bříze, bavíme se o tom, že je škoda, že jsme se rozdělili. Z muzea jdeme ke kostelíku sv. Mikuláše, pak na oběd a na nádraží.

Je vedro, vlak přijíždí z opačné strany, než jsme ho čekaly, když se dostaneme ke kupé, kde máme místenky, musíme jinam – podlaha je plná vody. Sedáme si vedle, přichází kouzelná stará babička, umělá vlákna z vietnamské konfekce dělají své, Míla vytáhne deodorant, Dana vyráží do chodbičky, hranice, Morava, Čechy, Praha, Kladno.

Jsmo doma a litujeme, že bratislavská expedice je za námi, litujeme, že už nebudeme spát v bytečku, kde bývají čarodějnice a litujeme, že vy ostatní svoločáčky jste nemohly být s námi.

15. 1. 2011

Miluše Hlásenská, Městská knihovna v Praze

Dana Kasnerová